

Sygn. akt II CSK 226/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Monika Koba (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z powództwa M.R.

przeciwko G.R.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 marca 2018 r.,

skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł.

z dnia 9 grudnia 2016 r., sygn. akt I ACa [...] /16,

1) odrzuca skargę kasacyjną,

2) nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego,

3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Ł. na rzecz adwokat B.K. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Powódka M.R. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł. z dnia 9 grudnia 2016 r., zaskarżając go w części, tj. w zakresie punktu I podpunkt 1, którym Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 15 marca 2016 r. i oddalił powództwo. W skardze kasacyjnej została wskazana jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwota 80.898 zł.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 19 października 2017 r. przyjął skargę kasacyjną do rozpoznania.

Pozwany w odpowiedzi na skargę, wniósł o jej odrzucenie wskazując, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 50.000 zł, a w razie nie podzielenia tego stanowiska, o oddalenie skargi kasacyjnej i orzeczenie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 1 zd. 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że wskazana w pozwie wartość przedmiotu sporu, która nie została sprawdzona i zmodyfikowana przez sąd z urzędu przed doręczeniem pozwu, albo na zarzut pozwanego podniesiony przed wdaniem się w spór, co do istoty sprawy (art. 25 k.p.c.) pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.) i kasacyjnym (art. 368 § 2 w zw. z art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.), chyba, że nastąpi rozszerzenie powództwa bądź dojdzie do orzeczenia ponad żądanie, co pociągnie za sobą zmianę tej wartości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2015 r., IV CZ 52/15, nie publ., z dnia 23 września 2010 r., III CZ 35/10, nie publ., i z dnia 14 listopada 1997 r. III CZ 82/97, nie publ.). W postępowaniu kasacyjnym odpowiednie stosowanie - dla oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia - art. 19-23 k.p.c., nie może, zatem uzasadniać ponownego ustalania tej wartości. Możliwość odpowiedniego zastosowania do oznaczenia wartości

przedmiotu zaskarżenia zarówno w apelacji, jak i skardze kasacyjnej przepisów o wartości przedmiotu sporu, musi być sprowadzona do tego, że w razie zaskarżenia w całości orzeczenia, jako wartość przedmiotu zaskarżenia należy podać jego wartość ustaloną w pierwszej instancji. Nie można natomiast odesłania tego rozumieć, jako uprawnienia do ponownego oznaczania wartości przedmiotu zaskarżenia na użytek skargi kasacyjnej, w sposób prowadzący do podwyższenia ustalonej już wartości przedmiotu sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2003 r., IV CZ 153/03, nie publ.).

Wskazana przez skarżącą w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca dla sądu drugiej instancji, ani dla Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie akt sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2008r., IV CZ 53/08, nie publ., z dnia 19 czerwca 2015 r., IV CZ 16/15, nie publ., z dnia 18 marca 2015 r., III CSK 419/14, nie publ., z dnia 13 marca 2015 r., III CZ 13/15, nie publ., i z dnia 20 lutego 2015 r., V CSK 239/14, nie publ.).

Skarżąca domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem zachowku (k. 2-6). Wyrokiem z dnia 15 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Ł. uwzględnił powództwo jedynie w części, zasądzając na rzecz powódki kwotę 29.824,97 zł z ustawowymi odsetkami (punkt 1), a w pozostałym zakresie (co do kwoty 70.175,03 zł) powództwo oddalił (punkt 2) i rozstrzygnął o kosztach postępowania (punkt 3, 4, 5, 6). Od tego wyroku apelację wniosły obie strony. Pozwany zaskarżył wyrok w części uwzględniającej powództwo i rozstrzygającą o kosztach postępowania (punkt 1 i 4). Powódka zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo (punkt 2), w zakresie kwoty 19.467,24 zł, domagając się jego zmiany i uwzględnienia powództwa, co do kwoty 49.292,21 zł (jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazując kwotę 19.468 zł.) Wywiodła także zażalenie, kwestionując rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w punkcie 3 i 4 wyroku Sądu Okręgowego.

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w Ł. uwzględnił w całości apelację pozwanego, zmieniając zaskarżony wyrok i oddalając powództwo (punkt I

1) oraz oddalił w całości apelację powódki (punkt II). Ponadto, uwzględnił zażalenie powódki nie obciążając jej kosztami postępowania za pierwszą instancję (punkt I 2, 3) i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

W takim stanie rzeczy, wskazanie przez skarżącą jako wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej kwoty 80.898 zł jest oczywiście wadliwe. Na skutek ograniczenia przez powódkę zakresu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym do kwoty 19.467,24 zł wyrok Sądu Okręgowego w części oddalającej powództwo uprawomocnił się w zakresie kwoty 50.707,79 zł (art. 363 § 3 k.p.c.). Przedmiotem sporu w postępowaniu apelacyjnym była jedynie kwota 49.292,21 zł, w tym z apelacji powódki 19.467,24 zł i z apelacji pozwanego 29.824,97 zł. Wobec uwzględnienia przez Sąd Apelacyjny apelacji pozwanego i oddalenia apelacji powódki wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym nie mogła być wyższa niż 49.292,21 zł.

Powódka w skardze kasacyjnej zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w części tj. w punkcie I podpunkt 1, w którym Sąd ten rozpoznając apelację pozwanego zmienił wyrok Sądu Okręgowego oddalając powództwo. W tym zakresie wartość przedmiotu zaskarżenia odpowiada zatem jedynie zasądzonej przez Sąd pierwszej instancji kwocie 29.824,97 zł, co do której Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo. Powódka nie objęła natomiast skargą rozstrzygnięcia zawartego w punkcie II wyroku Sądu Apelacyjnego, w którym jej apelacja, dotycząca kwoty 19.467,24 zł, została oddalana. Nawet jednak gdyby zakres zaskarżenia dotyczył rozstrzygnięcia o oddaleniu apelacji powódki, wartość przedmiotu zaskarżenia nie mogłaby - z przyczyn wyżej podniesionych - przekroczyć kwoty 49.292,21 zł. W konsekwencji, dowolne twierdzenia skarżącej, jakoby wartość przedmiotu zaskarżenia w istocie wynosiła 80.898 zł, nie mają żadnego znaczenia i nie mogą wpłynąć na ocenę dopuszczalności skargi kasacyjnej, którą limituje wartość z art. 398² § 1 zd. 1 k.p.c.

Z przytoczonych względów, skarga kasacyjna jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. oraz § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 6, § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 18 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714).

jw

a.ł